

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

ครูผู้สอน ครูวาสนา โพธิวงศ์

ครูชลภักดี คงกำเนิด

กล้วยน้ำว้ารสชาติอร่อยเหลือ
สุขจากเครื่องดื่มน้ำลายไหล
ของกล้วยกล้วยเพียงมีดตัดอย่างฉับไว
ก็จะได้กล้วยสดสดจากต้นเอย

การอธิบาย ความหมายโดยนัย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอธิบายความหมายโดยนัยได้
๒. เขียนอธิบายความหมายโดยนัยได้
๓. ตระหนักถึงความสำคัญของคำในภาษาไทย
ที่มีต่อการสื่อสาร

เธอฉีกกระดาษจนขาด

ฉีกกระดาษ ทำให้กระดาษขาดออกจากกัน

ฉีก

เขาฉีกหน้าเพื่อนในที่ประชุม

ฉีกหน้า ทำให้อาย

คืนนี้ดาวเต็มท้องฟ้าเลย

ดาว สิ่ง que เห็นเป็นดวงบนท้องฟ้าในเวลามืด

ดาว

เขาและเธอเป็นดาวในแวดวงนักธุรกิจ

ดาว มีความโดดเด่น

ความหมายโดยตรง

ความหมายที่แปลตามรูปศัพท์
หรือความหมายที่ระบุในพจนานุกรม

ความหมายโดยนัย

ความหมายของคำไม่ตรงตามรูปคำ
ส่วนมากใช้เป็นคำเปรียบเทียบกับหรือ
สำนวน

ความหมายโดยนัย

อาจเรียกว่าความหมายแฝง คำว่า
“นัย” หมายถึง ข้อสำคัญ ความ
ความหมาย แนว ทาง หรือแง่

น้องนั่งบนเก้าอี้
เก้าอี้ ที่สำหรับนั่งมีขา

เก้าอี้

นักการเมืองกำลังแย่งเก้าอี้กัน
เก้าอี้ ตำแหน่ง

ฉันชอบกินกล้วยไข่ และกล้วยหอม

กล้วย ชื่อไม้ล้มลุก ที่แตกหน่อเป็นกอ ผลสุกเนื้อนุ่ม มีหลายชนิด

กล้วย

โธ่เอ๊ย ! ของกล้วย ๆ ก็ทำไม่ได้

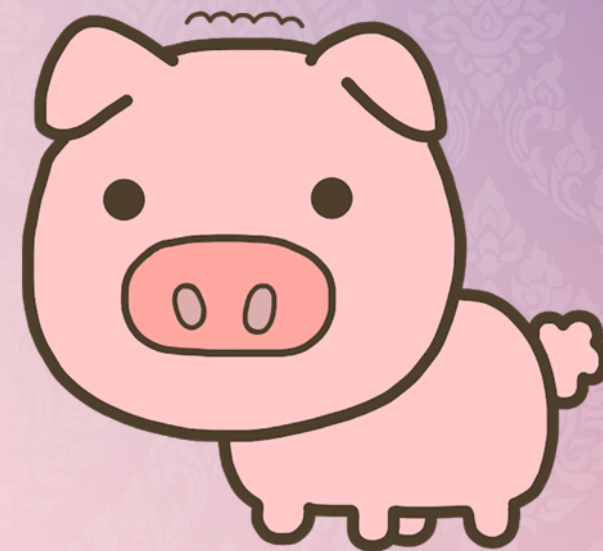
กล้วย ง่าย

ป้าเลี้ยงหมูกระไว้หลายตัว

หมู ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ตัวอ้วน จมูกและปากยื่นยาว

หมู

วิชาคำนวณสำหรับเขาแล้วหมูมาก

หมู ง่าย

แม่อุ้มลูกน้อยอย่างทะนุถนอม

อุ้ม โอบยกขึ้น อุ้มไว้กับตัว

อุ้ม

ที่มาของรูปภาพ

<https://today.line.me/th/v2/article/qGJeDm>

น้องกานต์โดนอุ้มไปเรียกค่าไถ่

อุ้ม ลักพาตัว

โหลแก้วใบนี้ราคาถูกมาก

โหล ขวดปากกว้างมีฝา

โหล

เสื้อตัวนี้ดูโหลมาก

โหล ของคุณภาพต่ำ

นกขมิ้นตัวนี้สวยงาม

นกขมิ้น ชื่อนกชนิดหนึ่ง ตัวเพ่่านกเอี้ยงมีหลายสี เช่น เหลือง แดง ฟ้า

นกขมิ้น

เขาไม่มีบ้านอยู่ ค่ำไหนนอนนั่นเหมือนนกขมิ้น

นกขมิ้น คนเร่ร่อน ไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลัก

ฝูงนกพิราบอาศัยอยู่ที่วัด

นกพิราบ ชื่อนกขนาดกลาง รูปร่างคล้ายนกเขา สีเทาอมฟ้า

นกพิราบ

พิราบขาวเพื่อมวลชน

พิราบขาว สันติภาพ

แกงถั่วย่นี้อร่อยมาก

แกง กับข้าวประเภทที่เป็นน้ำ มีชื่อต่าง ๆ ตามวิธีปรุงและเครื่องปรุง

แกง

ที่มาของรูปภาพ

<https://www.sanook.com/campus/1391997/>

เธอและเพื่อน ๆ โดนเขาแกงหม้อใหญ่

แกง หมายถึง โกหก หลอก แก่ล้ง

แม่ทำไข่ตุ๋นได้อร่อยมาก

ตุ๋น วิธีการทำอาหารให้สุก ต้องใช้เวลา

ต้มตุ๋น

ที่มาของรูปภาพ

<https://www.sanook.com/campus/1391997/>

ระวิงเขาไฉ่นะ เขาเป็นนักต้มตุ๋นที่ชอบโกงเงินคนอื่น

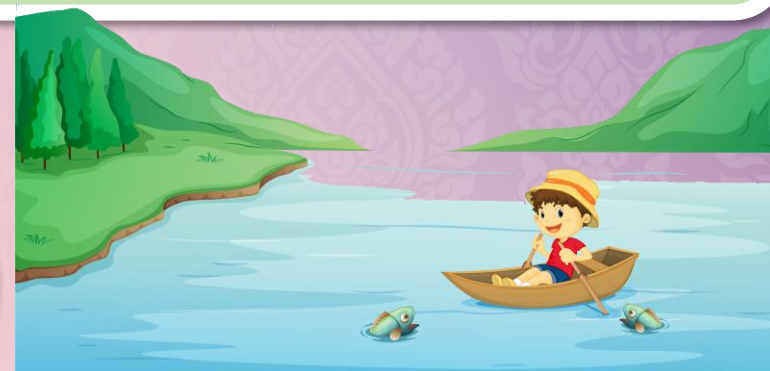
ต้มตุ๋น หลอกลวง

เขามีอาชีพพายเรือจ้าง

เรือจ้าง เรือที่รับจ้างพาคน และสิ่งของข้ามฟาก

เรือจ้าง

เรือจ้าง ลำนี้ได้พาลูกศิษย์มาถึงฝั่งฝันแล้ว

เรือจ้าง หมายถึง ครู

เกมความหมายอยู่ไหน

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้
แล้วอธิบายความหมายของข้อความนั้น

ลูกคือดวงใจของพ่อแม่

หมายถึง...สิ่งสำคัญที่สุด.....

.....

“นี่ ! พวกเธอหัดพูดจาภาษาดอกไม้ม
กันบ้างนะ”

หมายถึง.....พูดจาสุภาพ.....
.....พูดไพเราะอ่อนหวาน.....

ดีเอสไอเล็งสอบปมการฮั้วประมูล นักการเมืองงาบกล้องกลวง กทม.

หมายถึง.....ได้ผลประโยชน์จากการจัดซื้อ.....

.....

แก้งมอดไม้สุดเหิมบุกตัดไม้พะยุงขนาด ใหญ่ในเขตผืนป่าอนุรักษ์

หมายถึง.....**กลุ่มคนที่แอบลักลอบ**
ตัดไม้ทำลายป่า.....

ปิดฝุ่นงานโบราณคดีร่วมไทย-กัมพูชา

หมายถึง.....นำมาใช้ใหม่ หลังจากทิ้ง
ไว้นานแล้ว
.....

กิจกรรมพัฒนาทักษะ

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

กิจกรรมครู

๑. แจกใบงานที่ ๑๐
๒. - สังเกตการทำงานของนักเรียน
- ให้คำแนะนำแก่นักเรียน
๓. ตรวจและประเมินใบงานที่ ๑๐

กิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐
เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย
๒. เมื่อทำเสร็จให้ส่งที่ครูประจำวิชา

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภาษาพัฒนาชีวิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ชัดเจนได้คำที่มีความหมายโดยนัยจากประโยคที่กำหนดให้ แล้วนำคำนั้น
ไปแต่งประโยคใหม่ให้ถูกต้องและสละสลวย

ตัวอย่าง สมหญิงเป็นคนแค้มที่สุดในบ้าน

คำ เติม : ประโยค : คนแค้มมักไม่มีใครชอบ เพราะไม่เอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น

๑. เธอเป็นดาวดังแต่ยังเด็ก

คำ

ประโยค :

๒. เธอเป็นเพชรน้ำเอกของวงการเพลง

คำ

ประโยค :

๓. ใบเตยแต่งตัวเปรี้ยวมาก

คำ

ประโยค :

๔. ส.ส. เมืองไทยไม่เคยแย่งเก้าอี้กัน

คำ

ประโยค :

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๕. เสื้อของเธอเป็นเสื้อโหลหรือเปล่า

คำ

ประโยค :

๖. สมชายมีชีวิตเหมือนนกขมิ้น

คำ

ประโยค :

๗. ข้อสอบวิชาภาษาไทยหินมาก

คำ

ประโยค :

๘. การทำกับข้าวเป็นเรื่องกล้วยๆ

คำ

ประโยค :

๙. หนังสือเล่มนี้เด็ดมาก

คำ

ประโยค :

๑๐. ฟ้าบมน้ำร้อนมาก่อนเธอนะ

คำ

ประโยค :

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำที่มีความหมายโดยนัยจากประโยคที่กำหนดให้ แล้วนำคำนั้นไปแต่งประโยคใหม่

ตัวอย่าง

สมหญิงเป็นคนที่เค็มที่สุดในบ้าน

คำเค็ม.....

ประโยค.....คนเค็มมักไม่มีใครชอบ เพราะไม่เอื้อเฟื้อต่อคนอื่น.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๑. เธอเป็นดาวตั้งแต่ยังเด็ก

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๒. เธอเป็นเพชรน้ำเอกของวงการ

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๓. ใบเตยแต่งตัวเปรี้ยวมาก

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๔. ส.ส. เมืองไทยไม่เคยแย่งเก้าอี้กัน

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๕. เสื้อของเธอเป็นเสื้อโหลหรือเปล่า

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๖. สมชายมีชีวิตเหมือนนกขมิ้น

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๗. ข้อสอบวิชาภาษาไทยหินมาก

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๘. การทำกับข้าวเป็นเรื่องกล้วย ๆ

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๙. หนังสือเล่มนี้ได้ดีมาก

คำ.....

ประโยค.....

ใบงานที่ ๑๐

เรื่อง การอธิบายความหมายโดยนัย

๑๐. พี่อาบน้ำร้อนมาก่อนหรือนะ

คำ.....

ประโยค.....

คำถามชวนคิดพิจารณา

การอธิบายความหมายของ
คำที่มีความหมายโดยนัย
มีลักษณะการใช้คำอย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู
จากสื่อต่าง ๆ

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑๐

เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ

๒. ใบงานที่ ๑๑

เรื่อง การวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูจากสื่อต่าง ๆ

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

